

Egységes szemlélet a jegybank felügyelési tevékenységében

A jegybank és a pénzügyi felügyelet intézményi integrációját követően a Magyar Nemzeti Bank (MNB) a felügyelés kibővült eszköztárára épülő új felügyelési stratégiát dolgozott ki és fogadott el. A 2014-től 2019-ig tartó időszakra vonatkozó stratégia sarokköve az MNB jövőképe volt, melyben a közbizalmat élvező stabil és versenyző pénzügyi szektort egy erős és elismert, a közérdeket eredményesen megjeleníteni képes jegybanki felügyelet áll.

A hatékony és a pénzügyi rendszert hosszú távon formálni képes jegybanki felügyelet küldetése mindenekelőtt a stabilitása fenntartása és támogatása, valamint a bizalom megerősítése az ügyfelek és intézmények között, illetve általában a teljes pénzügyi rendszer iránt.

Az MNB új felügyeleti stratégiájában az egyes felügyelt szektorokhoz rendelt hosszú távú célok mellett megfogalmazta az azok elérését biztosító konkrét feladatokat is.

Határozott intézkedések a stratégia fókuszában álló stabilitás és bizalom erősítése érdekében

Az integrált felügyelési eszköztár bázisán az MNB hatékonyan közreműködik az Európai Unió Központi Bankja (EKB) által kezdeményezett átvilágításban, mely az Unió legjelentősebb hitelintézetei, így a hazai nagybankok eszközminőségét hivatott egységes módon megállapítani. Az átvilágítás eredményeképpen Európa-szerte átláthatóan és azonos módszertan szerint lesz lehetséges a nagybankokkal szemben a 2014. január elsejétől már egységes uniós szabályozásban foglalt követelményeket érvényre juttatni.

Az MNB az egyesülést követően határozott lépéseket tett a piac tisztítása érdekében. A szövetkezeti hitelintézetek központi szervezeteivel szorosan együttműködve több olyan fizetéképtelen intézmény működési engedélyét vontta vissza, amelyeknél a felhalmozódott problémák komoly fenyegetést jelentettek mind a szövetkezeti integráció, mind pedig ügyeik biztonságára nézve.

Megújított felügyeleti módszertanok a szinergiák érvényre juttatása érdekében

Az MNB felülvizsgálta és módosította a mikroprudenciális felügyelés eszközrendszerét és módszertanát. E lépésre az átfogó rendszerkockázati célkitűzések intézményi szinten történő érvényesítésének jegyében került sor annak érdekében, hogy a makroprudenciális célrendszer közvetlenül hassa át és épüljön be a közvetlen intézményfelügyelés gyakorlatába.

A felügyeleti eszköztár megújításának másik oka a megváltozott uniós és magyar hitelintézeti szabályozás követelményeinek való megfelelés volt. A 2014. január 1-jétől hatályba lépett új előírások teljes körű alkalmazása érdekében a jegybank élt a törvény adta felhatalmazással és a

hitelintézetek prudens működése érdekében saját szabályozó eszközeivel (például új elnöki rendeletekkel, útmutatókkal és állásfoglalásokkal) is hozzájárult a friss előírások érvényre juttatásához.

A megújult stratégián alapuló biztosítás- és pénztárfelügyelés

A 2013. október 1-jei felügyeleti integrációval az MNB szervezetén belül egy igazgatóság alá került a biztosítási és pénztári piac prudenciális felügyelete. Az igazgatóság – az akkor még formálódó – MNB felügyeleti stratégiájának kiemelt értékei, a stabilitás és bizalom alapján kezdte meg és alakította ki felügyelési tevékenységét. Deklarált célként rögzült a pénzügyi rendszer – így a biztosítási és pénztári piac – stabilitásának fenntartása, valamint a rendszer szereplőinek a rendszerbe és egymásba vetett bizalmának helyreállítása és megerősítése az integrált felügyeleti eszköztár segítségével.

A stabilitás fenntartására irányuló – érintett intézmények körében olykor népszerűtlen, mégis kiemelt jelentőséggel bíró – jegybanki intézkedések szigorúan és következetesen születnek az integrációt követően. Így zavartalanul folytatódtak a jogszabály által is kötelezően előírt – rendszerint határozati kötelezésekkel záruló - átfogó vizsgálatok, valamint a mikroprudenciális szintű folyamatos felügyelés. A felügyelési tevékenységet átítatja és formálja a külföldi pénzügyi felügyelettel, nemzetközi szervezetekkel, valamint az Európai Biztosítás- és Foglalkoztatóinyugdíj-hatósággal (EIOPA) való együttműködés. Utóbbi keretében 2014-ben az MNB saját székházában adott otthont az EIOPA-IGSC soros bizottsági ülésének is, javítva a jegybank külföldi megítélését, elismertségét is.

A bizalom erősítésére kialakított – biztosítási és pénztári piacot érintő – felügyeleti stratégia előmozdítását segítő eszközök kevésbé a szigort, sokkal inkább a jegybanki együttműködést testesítik meg. A szakmai szövetségekkel és társhatóságokkal megújított, új alapokra helyezett együttműködési megállapodások alapján a szakmával és a felügyelt piacokkal való előzetes egyeztetést követően tudott irányt mutatni a Jegybank a lakásbiztosítási termékek standardizálásával kapcsolatban.

A korszerű öngondoskodás előmozdításának jegyében többkörös egyeztetést és piaci konzultációt követően a jegybank nyugdíjbiztosítási ajánlást adott ki. Ennek célja – többek között – a megfelelő kiegészítő nyugdíjprogramok elterjedésének előmozdítása, valamint az ügyfélőny biztosítása érdekében az adózási ösztönzőkkel támogatott nyugdíjbiztosítások jellemzőire vonatkozó elvárások megfogalmazása volt. A nyugdíjbiztosítási ajánlásban megfogalmazott üzenetek kommunikációjára jó lehetőségnek bizonyultak a szakmai szövetségek, könyvvizsgálók, illetve szakmai hírportálok által szervezett konferenciák, melyen a jegybank képviselői már előzetesen is ismertethették stratégiai elképzeléseiket.

A rögzített elvárások közzétételét követő sajtóbeszélgetés kapcsán készített cikkek az ügyfelek számára is hasznos információként szolgáltak, főleg úgy, hogy a termékekkel kapcsolatos jegybanki elvárások is kikristályosodtak. Annak ellenére, hogy a nyugdíjbiztosítási ajánlásban

foglaltak visszamérése még napjainkban is zajlik, mégis ki lehet jelenteni, hogy az ajánlás a legfőbb célját elérte: nincs már a biztosítási piacon kiugróan drága nyugdíjbiztosítási termék.

A biztosítási piaccal, szakmai szövetségekkel való együttműködés keretében a jegybank felmérést végzett a kedvezményezett-kutatással kapcsolatban. Ennek eredményéről az MNB az érintett intézmények felé, valamint a média útján az ügyfelek számára is kommunikálni fog.

A Szolvenca II. uniós irányelv hazai jogrendszerbe történő átültetése nem csupán kiemelt kodifikációs jegybanki jelenléte igényel, hanem feladatot is ró az MNB-re. A cél, hogy a jegybank a lehető legtisztább képpel rendelkezzen arról, hogy az új jogszabályok bevezetése milyen többletkockázatokkal fog járni az intézmények számára. Minderre tekintettel az MNB piaci mennyiségi hatástanulmányt készített. A felmérés része volt az is, hogy az intézmények hogyan fognak megfelelni az új vállalatirányítási elvárásoknak. A piaci szereplőkkel való aktív konzultáció, illetve a nagyobb volumenű változásokat megelőző piaci felmérések alapot teremtenek a jegybank esetleges időben történő beavatkozásaihoz is, amennyiben ez bármikor szükségessé válna.

Az MNB felügyeleti stratégiájába szervesen illeszkedő biztosítás- és pénztárfelügyelési stratégia tehát egyszerre ötvözi a – szükség esetén felmerülő – hatósági-, valamint a bizalom helyreállítására és megerősítésére irányuló, előre mutató intézkedéseket. A jegybanki célok elérése érdekében természetesen szükség van a módszertanok állandó megújítására is. Az uniós szabályozási környezet fejlődése, valamint a gazdasági válság eseményei rávilágítottak arra, hogy a nemzetközi felügyelési konszenzus alapján eddig hatékonyak hitt módszerek csak korlátozottan alkalmasak a kockázatok jövőbe mutató értékelésére.

Ennek tükrében a jegybank az eddigi módszertan alapvető elemeinek megtartása mellett – azt kiegészítve – az üzleti modell elemzésén alapuló felügyelés alapjait alakítja ki jelenleg – épp a jövőbeni hatékonyabb, piaci kockázatokra azonnal reagálni képes felügyelés érdekében.